

Lieta C-271/20**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar
Tiesas Reglamenta 98. panta 1. punktu****Iesniegšanas datums:**

2020. gada 19. jūnijs

Iesniedzējtiesa:*Verwaltungsgericht Berlin* [Berlīnes Administratīvā tiesa] (Vācija)**Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2020. gada 11. jūnijs

Prasītāja:*Aurubis AG***Atbildētāja:***Bundesrepublik Deutschland* [Vācijas Federatīvā Republika]**Pamatlietas priekšmets**

Vācijas Emisijas kvotu tirdzniecības dienesta (turpmāk tekstā – “DEHS”) kvotu piešķiršanas lēmuma apstrīdēšana – Piešķiršanas elements, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu – Piešķiršanas elements, pamatojoties uz procesa emisijām

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija; LESD 267. pants.

Prejudiciālie jautājumi

1. Vai ir izpildītas Komisijas Lēmuma 2011/278/ES 3. panta d) punktā noteiktās prasības par bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu, pamatojoties uz priekšnosacījumu par kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu, ja krāsaino metālu ražošanas iekārtā saskaņā ar Direktīvas 2003/87/EK I pielikumu suspensijkausēšanas krāsnī primārā vara ražošanai izmanto vara koncentrātu,

kurā ir sērs, un koncentrātā esošās vara rūdas kausēšanai nepieciešamais neizmērēmais siltuma daudzums rodas galvenokārt koncentrātā esošā sēra oksidācijas rezultātā, un tādējādi vara koncentrāts tiek izmantots gan kā izejviela, gan kā sadedzināmais materiāls siltuma ražošanai?

2. Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša:

Vai prasījumus par papildu bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu trešajā tirdzniecības laikposmā pēc trešā tirdzniecības laikposma beigām var apmierināt kopā ar kvotām par ceturto tirdzniecības laikposmu, ja šādu kvotu piešķiršanas tiesību esamība tiesā tiek atzīta tikai pēc trešā tirdzniecības laikposma beigām, vai arī vēl neapmierināti piešķiršanas prasījumi zaudē spēku, beidzoties trešajam tirdzniecības laikposmam?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/87/EK (2003. gada 13. oktobris), ar kuru nosaka sistēmu siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecībai Kopienā un groza Padomes Direktīvu 96/61/EK (OV 2003, L 275, 32. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/29/EK (2009. gada 23. aprīlis) (OV 2009, L 140, 63. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2015/1814 (2015. gada 6. oktobris) (OV 2015, L 264, 1. lpp.) un kas pēdējoreiz grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/410 (2018. gada 14. marts) (OV 2018, L 76, 3. lpp.), 3. panta t) punkts.

Komisijas Lēmuma 2011/278/ES (2011. gada 27. aprīlis), ar kuru visā Savienībā nosaka pagaidu noteikumus saskaņotai bezmaksas emisiju kvotu sadalei atbilstoši 10.a pantam Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/87/EK (OV 2011, L 130, 1. lpp.), 3. panta d) un h) punkts.

Atbilstošās valsts tiesību normas

2011. gada 27. jūlija *Gesetz über den Handel mit Berechtigungen zur Emission von Treibhausgasen* [Likuma par siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas kvotu tirdzniecību] (turpmāk tekstā – “*TEHG 2011*”) 9. panta 1. un 6. punkts, I pielikuma 2. daļas 1. punkts.

Verordnung über die Zuteilung von Treibhausgas-Emissionsberechtigungen in der Handelsperiode 2013 bis 2020 [Noteikumi par siltumnīcas efekta gāzu emisijas kvotu piešķiršanu tirdzniecības laikposmā no 2013. līdz 2020. gadam] (turpmāk tekstā – “*ZuV 2020*”), 2011. gada 26. septembra redakcijā, 2. panta 27. punkts (“piešķiršanas elements, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu”) un 29. punkts (“piešķiršanas elements, pamatojoties uz procesa emisijām”), 3. pants.

Īss faktu un tiesvedības izklāsts

- 1 Prasītājam Hamburgā pieder neapstrādātu krāsaino metālu ražošanai paredzēta iekārta, uz kuru attiecas emisijas kvotu tirdzniecības sistēma, un prasītāja ražo varu. Iekārta sastāv no divām apakšiekārtām, *Rohhüttenwerk Nord* (turpmāk tekstā – “*RWN*”) un *Rohhüttenwerk Ost* (turpmāk tekstā – “*RWO*”).
- 2 *RWO* ir tā sauktā primārā kausēšanas iekārta, kurā no rūdas iegūst primāro varu, kausējot vara koncentrātu suspensijkausēšanas krāsnī (ar sekojošiem ieguves procesa posmiem). Tajā tiek pielietots *Outokumpu* process [“flash smelting”].
- 3 Pēc prasītājas 2012. gada 20. janvāra pieteikuma *DEHSt* ar 2014. gada 17. februāra lēmumu piešķīra tai kopumā 2 596 999 bezmaksas emisijas kvotas laikposmam no 2013. līdz 2020. gadam. 2014. gada 14. martā prasītāja iesniedza sūdzību. Ar 2018. gada 3. aprīļa lēmumu par iesniegto sūdzību *DEHSt* daļēji atcēla lēmumu par kvotu piešķiršanu, ciktāl piešķirtās kvotas pārsniedza 1 784 398 emisijas kvotas. Kā pamatojums tika norādīts, ka kvotas piešķiršanai vara koncentrāta izmantošana nevarēja tikt ņemta vērā atbilstoši piešķiršanas elementam, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu, bet to esot bijis jāattiecinā uz piešķiršanas elementu, pamatojoties uz procesa emisijām. Pārrēķinot tiesības uz piešķirtajām kvotām, *DEHSt* pieprasīja atmaksāt 523 027 kvotas.
- 4 2018. gada 30. aprīlī prasītāja apstrīdēja lēmumu par iesniegto sūdzību daļā, ciktāl tas paredzēja sākotnējā piešķiruma daļēju atsaukumu.

Pamatlietas pušu galvenie argumenti

- 5 Prasītāja uzskata, ka tai ir tiesības uz papildu kvotu piešķirumu 1 154 794 emisijas kvotu apmērā.
- 6 Par siltumu, kas rodas, sadedzinot vara koncentrātā esošo sēru, tai esot tiesības uz kvotas piešķirumu, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmi, saskaņā ar *ZuV 2020* 2. panta 27. punktu un Lēmuma 2011/278 3. panta d) punktu.
- 7 Vara koncentrāts, ko prasītāja izmanto uzliesmojuma kausēšanas procesā, sastāvot no vara un dzelzs sulfīdiem (varš, dzelzs un sērs – katrs 30 %). Koncentrāts satur arī oglekļa un citu metālu daļu piejaukumu. Izmantotie vara minerāli esot halkopirīts (CuFeS_2), halkozīns (Cu_2S), kovelīns (CuS) un bornīts (Cu_5FeS_4), kā arī pirīts (FeS_2).
- 8 *Outokumpu* procesa posmos, kurus prasītāja ir detalizēti aprakstījusi, rodas SO_2 , bet ne CO_2 . Neliels daudzums oglekļa dioksīda rodies oksidācijas rezultātā no oglekļa, kas piejaukts ļoti mazā daudzumā. Izmantotajā vara koncentrātā oglekļa saturs esot aptuveni 0,7 % (masas daļa). No šī oglekļa piejaukuma suspensijkausēšanas krāsnī rodies oglekļa dioksīda emisijas tur notiekošo oksidācijas procesu dēļ. Šī esot klimatam draudzīga ražošanas metode. Citiem vara ražotājiem esot nepieciešams papildus izmantot oglekli saturošu kurināmo.

Prasītāja savā iekārtā līdz 2008. gadam esot izmantojusi arī mazutu, bet pēc tam esot optimizējusi ražošanas procesu, ņemot vērā siltumnīcas efektu izraisošo gāzu emisijas.

- 9 *RWO* apakšiekārtā saražoto siltumu iegūst, sadedzinot kurināmo. Degšana ir vielas ķīmiska savienošana (reakcija) ar skābekli vai citu oksidētāju. Saskaņā ar Savienības tiesībām sadedzināšanas jēdziens Direktīvas 2003/87 3. panta t) apakšpunktā ir definēts kā kurināmā oksidēšana. Saskaņā ar Tiesas 2019. gada 20. jūnija spriedumu (*ExxonMobil Production Deutschland*, C-682/17, EU:C:2019:518, 53. punkts), tas neaprobežojas tikai ar tādām oksidācijas reakcijām, kurās rodas CO₂. Suspensijkausēšanas krāsnī dzelzs un sērs tiek oksidēti spēcīgā eksotermiskā reakcijā.
- 10 Sērs, ko sadedzina suspensijkausēšanas krāsnī, ir arī kurināmais, jo tā ir viegli uzliesmojoša viela un, tai sadegot, izdalās siltums. Halkopirītam, kas atrodas vara koncentrātā, ir augsta siltumspēja. No Lēmuma 2011/278 3. panta d) punkta formulējuma neizrietot, ka, lai (vielu) klasificētu kā kurināmo, siltuma ražošanai ir jābūt galvenajam mērķim, vai ka tai jābūt standarta kurināmajam, piemēram, ogleņiem, naftai vai dabasgāzei.
- 11 Jēdziens “kurināmais” esot virsjēdziens, kas ir jāinterpretē plaši un kura mērķis ir aptvert visas vielas, kuras var izmantot kā kurināmo. Direktīvas 2010/75/ES par rūpnieciskajām emisijām 3. panta 24. punktā “kurināmais” ir definēts kā jebkurš ciets, šķidrums vai gāzveida degošs materiāls.
- 12 Vara koncentrātā esošais varš esot jāuzskata par izejvielu, bet sērs – par kurināmo. Sēra sadedzināšanas galvenais mērķis suspensijkausēšanas krāsnī esot siltuma ražošana pati par sevi. Primāro varu nevarētu iegūt, ja suspensijkausēšanas krāsnis, sadedzinot vara koncentrātā esošo sēru, neradītu ļoti intensīvu karstumu, kas nepieciešams, lai rūdu izkausētu. Prasītāja būtu varējusi darbināt iekārtu arī, izmantojot kā kurināmo tikai sēru, kas atrodas vara koncentrātā.
- 13 Attiecībā uz jautājumu par piešķiršanas elementu hierarhiju prasītāja norāda, ka atbildētāja vienmēr ir pieņēmusi hierarhisku attiecību pastāvēšanu starp trim tā saucamajām alternatīvajām pieejām [*Fall-back-Methode*]. Pēc prasītājas domām, šajā lietā ir izpildīti nosacījumi attiecībā uz piešķiršanu elementu, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu, tāpēc saskaņā ar atbildētājas pārstāvēto juridisko viedokli piešķiršana, pamatojoties uz (pakārtoto) piešķiršanu procesa emisiju apakšiekārtai, jau šī iemesla dēļ vien nevar tikt apsvērta.
- 14 Pakārtoti prasītāja apgalvo, ka nav izpildīti kritēriji piešķiršanas elementam, pamatojoties uz procesa emisijām. Procesā, kam ir nozīme šajā lietā, neesot notikusi metālu savienojumu ķīmiska reducēšana.
- 15 Atbildētāja uzskata, ka par prasītājas izmantoto vara koncentrātu, nevarētu piešķirt kvotu, pamatojoties uz kurināmā līmeņatzīmi. Par kurināmā līmeņatzīmes apakšiekārtu varot būt runa tikai tad, ja galvenais pielietojuma mērķis ir siltuma ģenerēšana; prasītājas iekārtas galvenais mērķis ir vara ražošana.

- 16 Vara koncentrāts ir izejviela, jo ražošanas procesa galvenais mērķis ir vara ražošana. Turklāt vara koncentrāts netiekot pilnībā sadedzināts, pretēji tam, kas esot prasīts kurināmā līmeņatzīmes aprēķināšanai.
- 17 Turklāt kurināmais “kurināmā līmeņatzīmes” izpratnē esot tas, kas varētu tikt aizstāts ar citu kurināmo, it īpaši ar dabasgāzi. Kurināmā līmeņatzīme neesot visus neaplūkotos gadījumus aptverošs kritērijs.
- 18 Tāpēc atbildētāja uzskata, ka šajā gadījumā ir izpildīti nosacījumi piešķiršanas elementam, pamatojoties uz procesa emisijām.
- 19 Iekārtas iekšienē, tostarp arī suspensijkausēšanas krāsnī, notiek metāla savienojumu ķīmiska samazināšanās. Samazinājums notiek attiecībā uz varu, reducējot vara dzelzs sulfīdu par vara sulfīdu, un vēlreiz, reducējot vara sulfīdu par varu. Pakārtoti notiekot arī piemaisījumu izdalīšana no metāla savienojumiem un oglekli saturošu izejvielu izmantošana, kuru galvenais mērķis neesot siltuma radīšana. Šī procesa rezultātā rodas arī CO₂ izmeši.
- 20 Nav izpildīti nosacījumi piešķiršanas elementam, pamatojoties uz procesa emisijām, tāpēc jautājums par piešķiršanas elementu hierarhiju nav būtisks. Lai nodalītu siltuma/kurināmā līmeņatzīmi, no vienas puses, un piešķiršanas elementu, pamatojoties uz procesa emisijām, no otras puses, esot jāņem vērā izejmateriāla un rūpnieciskā procesa izmantošanas galvenais mērķis. Kā minēts, galvenais mērķis šajā lietā ir vara ražošana.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu izklāsts

Par pirmo jautājumu

- 21 Ja uz šo jautājumu atbildētu apstiprinoši un vara koncentrātu vai tā sēru saturošo daļu klasificētu kā kurināmo, prasītājam būtu tiesības uz papildu bezmaksas emisijas kvotu piešķiršanu un apstrīdētais lēmums par iesniegto sūdzību būtu prettiesisks.
- 22 Iesniedzējtiesa uzskata, ka 2019. gada 20. jūlija spriedumā (*ExxonMobil Deutschland*) ir precizēts, ka Direktīvas 2003/87/EK 3. panta t) punktā sadedzināšanas jēdziens nav neierobežoti attiecināms tikai uz oksidācijas reakcijām, kas pašas rada siltumnīcas efektu izraisošo gāzi. Šī sprieduma 57. punktā turklāt ir norādīts, ka kurināmā sadedzināšana notiek arī iekārtā, kas veic sēra atdalīšanu no dabasgāzes un sēra ražošanu, izmantojot t.s. Klausa procesu.
- 23 Ir neskaidrs, vai tas attiecas arī uz kurināmā līmeņatzīmi, piešķirot bezmaksas kvotas, vai tādos gadījumos ir nepieciešams šaurāks jēdziena “kurināmais” definējums.

- 24 Bezmaksas kvotu piešķiršanas mērķis ir samazināt slogu, ko rada neierobežots maksāšanas pienākums. Šis mērķis liecina par labu bezmaksas kvotu piešķiršanai kurināmā, kura saražotais siltums nav izmērāms, ražošanai, izmantojot šādu kurināmo, kura sadedzināšana, tāpat kā dabasgāzes gadījumā, neizbēgami rada CO₂ vai citu siltumnīcas efektu izraisošu gāzu izdalīšanos. Turpretī prasītājas suspensijkausēšanas krāsnī vara koncentrātā esošo oglekļa piejaukumu oksidācijas rezultātā izdalās tikai neliels daudzums CO₂ (0,026 t CO₂/ t vara koncentrāta).
- 25 Turklāt līdz šim nav precizēts, vai kvotu piešķiršana saistībā ar kurināmā līmeņatzīmi papildus kritērijiem par kurināmā sadedzināšanu un neizmērāma siltuma ražošanu tiesību normā paredzētajiem mērķiem, nozīmē arī to, ka galvenajam kurināmā sadedzināšanas mērķim ir jābūt siltuma ražošanai.
- 26 Šajā lietā īpatnība ir apstākļi, ka izmantotais vara koncentrāts ir gan izejviela, gan degošs materiāls, kas rada produkta ražošanai nepieciešamo siltumu. Gadījumā, ja piešķiršanas atbilstoši kurināmā līmeņatzīmei nolūkā būtu jābalstās uz vara koncentrāta izmantošanas galveno mērķi, rodas jautājums, vai šis nosacījums ir izpildīts, ja vienlīdz liela nozīme ir izmantošanai gan par izejvielu, gan par kurināmo (“dual use”).
- 27 Nav arī precizēts, vai kurināmais kurināmā līmeņatzīmes Lēmuma 2011/278 3. panta h) punktā izpratnē paredz kurināmā aizstājamību un kādas būtu šāda nosacījuma sekas šajā lietā. Prasītāja norāda, ka tā līdz 2008. gadam kā kurināmo ir izmantojusi ne tikai vara koncentrātu, bet (papildus) arī mazutu.

Par otro jautājumu

- 28 Iesniedzējtiesas formulētie apsvērumi attiecībā uz otro prejudiciālo jautājumu pilnībā atbilst šīs tiesas apsvērumiem saistībā ar piekto jautājumu, kas uzdots tās lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu lietā C-126/20.